

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

KEN nr 10104 af 23/10/2024 (Gældende)

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om køn - forsikring - medhold

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 23-41128

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om køn - forsikring - medhold

J.nr. 23-41128

En kvinde (klager) klagede over forskelsbehandling på grund af køn i forbindelse med, at hendes forsikringsselskab (indklagede) afslog at dække en skade, som kvinden pådrog sig i forbindelse med graviditet og fødsel. Kvinden fik efter fødslen konstateret nedsunket underliv.

Da forsikringsselskabet blandt andet havde begrundet sit afslag på anerkendelse af kvindens skade med, at graviditet og fødsel er en overbelastning af kroppen, og at kvindens skade var en almindelig forekommende følge af det samlede forløb ved graviditet og fødsel, fandt nævnet, at kvinden havde påvist faktiske omstændigheder, der gav anledning til at formode, at hun var blevet udsat for forskelsbehandling på grund af køn.

Det var nævnets vurdering, at forsikringsselskabet herefter ikke havde løftet bevisbyrden for, at ligebehandlingsprincippet ikke var blevet krænket. Nævnet lagde vægt på, at forsikringsselskabet ikke tilstrækkeligt havde begrundet, hvordan en graviditet og en fødsel skulle opfattes som en overbelastning som defineret i forsikringsvilkårene. Nævnet lagde ligeledes vægt på, at indklagede i sit afslag henviste til, at nedsunket underliv er en almindelig forekommende følge af det samlede forløb ved graviditet og fødsel.

Klager fik herefter medhold i klagen og en godtgørelse på 20.000 kr.

Klagen angår påstået forskelsbehandling på grund af køn i forbindelse med, at indklagede forsikringsselskab afslog at dække klagers skade i forbindelse med graviditet og fødsel.

Ligebehandlingsnævnets afgørelse

Det var i strid med ligestillingsloven, at indklagede afslog at dække klagers skade i forbindelse med graviditet og fødsel.

Indklagede skal inden 14 dage betale en godtgørelse til klager på 15.000 kr. med procesrente fra den 27. april 2023, hvor klagen er modtaget i Ligebehandlingsnævnet.

Sagsfremstilling

Klager havde en privattegnet ulykkesforsikring hos indklagede.

Den 29. maj 2020 fødte klager sit barn. Det fremgår af de lægelige oplysninger, at klager ved fødslen fik en grad 2 bristning, som straks efter fødslen blev syet.

Klager har oplyst, at klager den 25. juni 2020 skulle løfte en barnevogn op i sin bil, hvorved hun mærkede en ubehagelig og voldsom tyngdefornemmelse i underlivet. Klager fik herefter konstateret nedsunket underliv.

Klager begyndte et forløb ved fysioterapeut med speciale i urogynækologi. Af klagers journal af 5. november 2020 fra fysioterapeut fremgår følgende:

”...

Årsagen til behandling er tyngde i vagina. Mål: at tyngde aftager. Pt har født for 5 mdr siden. 1 mdr efter fødsel hvor pt skal bære barnevogn op i bil kommer der tyngde i vagina. Pt har været til 8 ugers undersøgelse og der ses cystocele. Pt er sat i gang med knibeøvelser. Pt har fået at vide at hun ikke må være aktiv i 2-3 mdr. Pt får tyngde i vagina og det svinger hvor meget pt mærker det.

...

Vag: cystocele

...”

Den 12. februar 2021 blev klager henvist til urogynækologisk afdeling på sygehuset. Af lægejournal af 12. februar 2021 fremgår følgende:

”...

Fødte sit 2. barn i maj 2020.

Efter et tungt løft har pt udviklet cystocele. Utæt ved host og grin. Lækker også, når hun fx danser eller går længere tur. Har hyppigt tissetrang. Pt har forsøgt at bruge ring, men den rykker sig. Kan heller ikke bruge tampon. Pt går til fysioterapi hos [navn] og laver sine knibeøvelser.

Obj GU: tydeligt cystocele ved host, dårlig knibekraft. Øvrig GU:i.a.

Expl reet: Der ses mindre marisk.

Henvises t il uro-gyn.

...”

Af journal fra urogynækologisk afdeling af den 18. februar 2021 fremgår følgende:

”...

40 årig kvinde henvist af egen læge under diagnosen prolaps.

...

Tiltagende bule i vagina siden fødsel. Pt har været til BBØ hos [navn], men uden en stor effekt for prolaps. Pt har prøvet en prolaps ring, men den faldt ud under løbeturen. Endvidere er der lidt stress inkontinens.

...

Inspektion: Cystocele grad 2 midterste kompartment grad 1 (collum uteri kommer ned til ca 2 cm fra introitus) ,rectocele grad 1 til 2 (meget distalt, sv.t. fødselsskade)Normal fluor

Slimhinder Veløstrogeriserede Vulvaslimhinde med lidt rødlige pletter 2-3 mm i diameter.

Eksploration: uterus frit mobil og uøm, ingen palpable patologiske udfyldninger, bækkenmuskulatur uøm
...”

Af journal fra urogynækologisk afdeling af den 12. maj 2022 fremgår følgende:

”...

Møder til kontrol. Uændrede gener, men har lært at leve med det; afholder sig dog fra nærmest alt fysisk.
Også oplevet UI flere gange. Ringen holdt ikke.

Er motiveret for op.

Pt klargøres dd. Bookes til manchester plastik med mindre bagvæg.

Siden sidst: intet

...

Indikation

cystocele, rektocele og livmoderhalsprolaps/elongatio collum uteri

Planlagt operation

forvægsplastik, bagvægsplastik og collumamputaion

...”

Klager har oplyst, at det blev vurderet, at en operation af klagers underliv var nødvendig for forbedring af hendes tilstand, og at klager fortsat afventer at få en tid til denne operation.

Den 22. juni 2022 anmeldte klager sin skade til indklagede.

Den 6. oktober 2022 modtog klager et afslag på anerkendelse af skaden, hvoraf følgende fremgår:

”...

Vi har modtaget dine journaler vedrørende gener i underlivet i forbindelse med et løft af barnevogn d. 25. juni 2020.

Vores lægekonsulent har gennemgået de lægelige oplysninger i din sag og har vurderet, at dine gener ikke kan tilskrives den anmeldte hændelse. Derfor dækker forsikringen ikke dine gener.

Derfor dækker forsikringen ikke

For at opnå dækning fra ulykkesforsikringen, er det et krav, at der er sket en pludselig hændelse, som har forårsaget personskade.

Du oplyser at du 4 uger efter din fødsel, løfter en barnevogn op i bilen og at du i den forbindelse pådrog dig skade i underlivet.

Din ulykkesforsikring dækker kun følger efter en hændelse, når hændelsen er egnet til at forårsage og forklare skaden. Vores lægekonsulent udtaler at et løft af en barnevogn ikke efterlader en i forvejen sund og rask krop med et nedsunket underliv. Det er derfor vurderingen at dine gener er en konsekvens af det samlede forløb af graviditet og fødsel, som har overbelastet kroppen over tid, som endegyldigt har medført nedsunket underliv 4 uger senere. Det skal nævnes at selve skaden godt kan være opstået ved løftet, men at det stadigvæk ikke vil være omfattet af ulykkesforsikringen.

Ulykkesforsikringen dækker som angivet ikke belastninger over tid, men alene pludselige skader.

På den baggrund må vi afvise din skade med udgangspkt. i dine forsikringsbetingelsers undtagelsesbestemmelser omkring overbelastning:

2.1.1.7, Overbelastning, nedslidning

Skader sket som følge af overbelastning af kroppen. Varige følger som skyldes overbelastning af andre legemsdele end dem, der er beskadiget ved ulykkestilfældet. Skader som følge af nedslidning.

...”

Den 23. januar 2023 henvendte klagers partsrepræsentant sig til indklagede og anmodede indklagede om at genoverveje afslaget på anerkendelse af klagers skade. Følgende fremgår af brevet:

”...

[Klagers partsrepræsentant] ønsker først og fremmest at gøre [indklagede] opmærksom på, at afslag på forsikringsdækning med henvisning graviditet, fødsel og barselsorlov er udtryk for direkte forskelsbehandling på grund af køn i strid med [ligebehandlingslovgivningen]. [Indklagedes] afslag af 6. oktober 2022 på at dække klagers fødselsskade må anses for at være i strid med [ligebehandlingslovgivningen].

Det er vores opfattelse, at der er sammenhæng mellem klagers fødsel og skaden i hendes underliv 4 uger senere. Bristningen og den belastning som klager blev udsat for ved fødslen, er hovedårsagen til, at hendes underliv sænkede sig 4 uger senere. I de første uger efter fødslen forholdt klager sig roligt og uden de store løft eller aktivitet. Da hun begyndte at være mere aktiv, mærkede hun konsekvenserne af fødslen og bristningen. Det forekommer usandsynligt, at klager havde fået samme skade, hvis ikke hun havde født sin søn, idet hun havde en sund og rask krop forud for fødslen. Det bemærkes, at et nedsunket underliv med voldsomme og langvarige gener til følge, ikke er at betragte som en sædvanlig følge af en fødsel, men som en ulykke i forsikringsrettens forstand.

[Klagers partsrepræsentant] skal i den forbindelse bemærke, at selve det, at en fødselsskade først kommer til udtryk uger efter fødslen ikke medfører, at der ikke er sammenhæng mellem fødslen og skaden. Her kan henvises til afgørelse fra Ankenævnet for Forsikrings afgørelse nr. 97804, hvor klager fik en halebensskade ved sin fødsel, som hun først blev opmærksom på 8 uger efter fødslen. Nævnet gav kvinden medhold i, at der var tale om en fødselsrelateret skade. Nævnet lagde videre vægt på, at der ved en fødsel sættes store kræfter i gang, som kan være egnede til at forårsage en persons skade, og som adskiller en fødsel fra en dagligdagshændelse.

...”

Den 22. februar 2023 fastholdt indklagede sit afslag. Følgende fremgår af indklagedes brev:

”...

Det fremgår af sagen, at vores kunde fødte sin søn den 29. maj 2020, hvor hun fik en grad 2 bristning, som blev syet straks efter fødslen. Den 25. juni 2020 løftede hun en barnevogn op i sin bil, hvorefter hun mærkede en tyngende fornemmelse. Hun tog derefter kontakt til egen læge, som 8 uger efter fødslen konstaterede nedsunket underliv.

Det fremgår endvidere af sagen, at klager efterfølgende blev henvist til behandling på urogynækologisk afdeling på Herlev Hospital, hvor det blev fastlagt, at klagers underliv

var nedsunket både fortil og bagtil, ligesom hele hendes livmoder var nedsunket. Vi har i denne forbindelse noteret os, at klager nu afventer en operation.

Sagen er den 22. juni 2022 anmeldt til ulykkesforsikringen i [indklagede], og vi har undervejs i sagen indhentet de relevante lægejournaler. På baggrund af de faktiske oplysninger i sagen, har vi afvist at anerkende forløbet som et ulykkestilfælde den 6. oktober 2022.

I har oplyst, at I er af den opfattelse, at der er sammenhæng mellem fødslen og den indtrådte skade, ligesom I anfører, at generne ikke er at betragte som sædvanlige følger efter en fødsel.

I anfører ligeledes, at vores afslag på dækning er i strid med reglerne om forskelsbehandling, hvorfor I er af den opfattelse, at vores kunde har krav på en godtgørelse.

Vores afgørelse

Betingelserne – krav om pludselig hændelse

Efter vi nu har gennemgået hele sagen, herunder de indhentede lægejournaler, skal jeg oplyse, at jeg er af den opfattelse, at sagen er afgjort korrekt, og vi fastholder derfor vores afgørelse.

Ved afgørelsen har jeg særligt lagt vægt på, at ulykkesforsikringen i henhold til de gældende betingelser på skadestidspunktet punkt 2.1.1 alene dækker følger efter et

ulykkestilfælde, hvilket defineres som er en pludselig hændelse, der forårsager personskade.

Det skal således i hvert enkelt tilfælde vurderes, om en given tilskadekomst opfylder definitionen for et ulykkestilfælde.

I nærværende sag har klager, på baggrund af den fysiske påvirkning under hele graviditeten og fødslen, udviklet en nedsunket livmoder og underliv. Der er derfor tale om

en skade, som er udviklet over en længere periode og efter længere tids påvirkning. Der er derfor ikke tale om en personskade, der er forårsaget af en pludselig hændelse.

Vi bemærker, at klager i denne sag ikke har dokumenteret, at hun under graviditeten og fødslen har været udsat for en pludselig hændelse (initialpåvirkning), som har ført til skaderne i form af nedsunket

underliv. Tilsvarende fremgår der ikke oplysninger i klagers lægejournaler, som udgør en pludselig hændelse i forhold til nedsunket underliv.

Der er derimod beskrevet en naturlig fødsel med en bristning. Den bristning har dog ingen sammenhæng med klagers gener i form af nedsunket underliv. Bristningen blev

syet umiddelbart efter fødslen, og den har i sig selv ikke efterladt klager med nogle følger.

Vores lægekonsulent forklarer desuden, at nedsunket underliv er en almindelig forekommende følge af det samlede forløb ved graviditet og fødsel. Kroppen bliver over

tid hårdt fysisk belastet under graviditeten og ved fødslen. Kroppen responderer på graviditet ved at danne hormonet relaxin, som opbløder ledbånd i bækkenet, herunder de ledbånd der bærer indholdet i det lille bækken, dvs. livmoder, blære og endetarm. Årsagen til nedsynkning af bækkenbundsorganer er skyldes dermed flere faktorer, bl.a.

belastning ved graviditeten og fødslen samt faldende østrogen niveau efter fødslen.

Tilsvarende vil et løft af en barnevogn ikke kunne medføre en skade i en ellers rask krop. Der er tale om en almindelig dagligdags bevægelse, og som hverken i sig selv eller i

sammenhæng med den forudgående graviditet og fødsel, kan anses for at udgøre en initialpåvirkning i ulykkesforsikringsbetingelsernes forstand.

Der foreligger dermed ikke et ulykkestilfælde i forsikringsretlig forstand, da pludselighedsbegrebet ikke er opfyldt.

Vi fastholder på denne baggrund, at vi ikke kan dække hændelsen, da der ikke er tale om et ulykkestilfælde, som omfattes af forsikringsbetingelserne.

Hertil bemærker vi, at vurderingen af, om der er sket en pludselig hændelse, og om der derfor foreligger et ulykkestilfælde samt en eventuel overbelastning, er uafhængig af forsikringstagers køn.

Derfor må vi ligeledes afvise, at vores behandling af sagen har været i uoverensstemmelse med reglerne om ligebehandling i forhold til køn, idet afvisningen ikke er begrundet i undtagelser vedrørende graviditet og fødsel, men er sket på baggrund af en konkret bedømmelse af, om klager har været udsat for et ulykkestilfælde.

Vi er derfor også af den opfattelse, at forløbet i denne konkrete sag ikke giver anledning til, at klager er berettiget til en godtgørelse for diskriminerede behandling, ligesom vi

heller ikke er forpligtet til at betale klagers behandlingsudgifter.

Praksis fra Ankenævnet for Forsikring vedrørende fødselsskader

Afslutningsvist henviser vi til tre principielle kendelser, som Ankenævnet for Forsikring har afsagt, og som vedrører spørgsmålet om, hvornår der i forhold til graviditet og fødsel er dækning over ulykkesforsikringen – 97804, 97976 og 98037. Ankenævnet udtaler i afgørelserne, at ulykkesforsikringen

alene dækker en pludselig hændelse, som forårsager personskade. Tilsvarende udtaler Ankenævnet, at vurderingen af om der foreligger en

pludselig hændelse, er uafhængig af klagers køn.

Ved vurderingen af om der foreligger en pludselig hændelse henviser Ankenævnet for Forsikring desuden til Højesterets dom i sagen Ufr2018. 7H, hvor Højesteret udtalte, at

”Den hændelse – initialpåvirkning – som har ført til skaden, skal dog være sket pludseligt”.

Dette er ikke tilfældet i nærværende sag, hvor klagers gener er udviklet over en længere periode. På denne baggrund mener vi ikke, at nærværende sag kan sammenlignes med 98037 og 97804, idet der i klagers lægejournal netop ikke er angivet en initialpåvirkning.

Derudover henviser vi specifikt til kendelse 97976, hvor klager havde fået nedsunket blære og tarm, og hvor Ankenævnet fandt, at klager ikke havde bevist, at hun under fødslen var blevet udsat for en pludselig hændelse, som var årsag til skaderne.

Afslutningsvist skal vi oplyse, at sagen er drøftet med vores lægekonsulent samt vores juridiske afdeling, herunder at der er enighed om afgørelsen.

...”

Klager har oplyst, at klager fortsat oplever store gener som følge af sin fødselsskade. Problemerne i underlivet har påvirket klager både fysisk og mentalt. Klager har ikke længere mulighed for at være aktiv, som hun plejede. Klager oplever, at hendes livskvalitet er væsentlig reduceret som følge af skaden.

Klagen blev modtaget i Ligebehandlingsnævnet den 27. april 2023.

Klager fremsatte i klagen en påstand om betaling af en godtgørelse på 40.000 kr.

Parternes bemærkninger

Klager gør gældende, at indklagedes afslag på forsikringsdækning af klagers skade var udtryk for direkte forskelsbehandling.

Klagers fødselsskade blev afvist med henvisning til, at det er et krav, at der er sket en pludselig hændelse for at opnå forsikringsdækning. Dette krav er ifølge indklagede ikke opfyldt, da skaden er opstået som følge af den fysiske påvirkning under hele graviditeten og fødslen. Denne afvisning er udtryk for direkte forskelsbehandling af klager, da indklagede herved henviser til klagers ”graviditet” og ”fødsel” og dermed til hendes køn.

Et afslag på forsikringsdækning udgør uden tvivl ringere behandling i lovens forstand. Indklagedes afslag udgør direkte forskelsbehandling på grund af køn, fordi indklagede har lagt vægt på klagers fødsel og derfor et diskriminerende kriterium i forbindelse med afslaget af hendes skadesanmeldelse. Klager er derfor blevet ringere behandlet

på grund af sit køn.

Subsidiært gør klager gældende, at indklagedes afslag på forsikringsdækning er udtryk for indirekte forskelsbehandling.

Der foreligger indirekte forskelsbehandling, fordi kriteriet om ”pludselighed”, som det anvendes af indklagede, ikke kan rumme skader som opstår i forbindelse med graviditet og i mange tilfælde heller ikke fødsel, da begge begivenheder har en længere tidsmæssig udstrækning. Det er netop tilfældet med klagers fødselsskade. Prolaps rammer omkring 50% af alle kvinder, som har født, og kan give betydelige mén for kvinden. Prolaps bliver konstateret efter fødslen ved gynækologisk undersøgelse. Det vil derfor ikke være muligt at henhøre prolaps til en ”pludselig hændelse”, som er betinget af en meget kort tidsudstrækning.

Selve det, at en fødselsskade først kommer til udtryk uger efter fødslen medfører ikke, at der ikke er sammenhæng mellem fødslen og skaden. Her kan henvises til afgørelse fra Ankenævnet for Forsikrings afgørelse nr. 97804, hvor klager fik en halebensskade ved sin fødsel, som hun først blev opmærksom på 8 uger efter fødslen. Nævnet gav kvinden medhold i, at der var tale om en fødselsrelateret skade. Nævnet lagde videre vægt på, at der ved en fødsel sættes store kræfter i gang, som kan være egnede til at forårsage en persons skade, og som adskiller en fødsel fra en dagligdagshændelse.

Det anerkendes, at forsikringsvilkåret forfølger et sagligt formål, nemlig hensynet til, at forsikringen varetager økonomiske og driftsmæssige interesser, herunder at sikre, at forsikringstagerens præmiebetalinger vedbliver på et passende niveau. Herefter består spørgsmålet om proportionalitet, herunder om forskelsbehandlingen kan anses for nødvendig og hensigtsmæssig i lyset af de modsatrettede hensyn. Det er klagers opfattelse, at dette ikke er tilfældet.

Indklagedes henvisning til dækningsbegrænsning ved overbelastning samt krav om ”pludselig hændelse” vil indebære, at rigtig mange kvinder afskæres fra at opnå dækning af fødselsskader gennem deres ulykkesforsikringer. Det er de færreste gravide og fødende kvinder, som ikke oplever en overbelastning af sin krop. Det vil ligeledes være svært i mange tilfælde at opfylde pludselighedskravet ved en fødselsskade, fordi en fødsel foregår over en længere periode og vil relatere sig til graviditeten.

Indklagedes afvisning indebærer derfor i realiteten, at en fødsel, der i forvejen er forbundet med meget sårbarhed for kvinder, vil blive en større belastning for kvinder, idet denne gruppe vil være uden forsikringsretlig dækning i rigtig mange situationer. En ulykke i forbindelse med en fødsel er en særegen type ulykke, som der bør tages højde for ved forsikringsselskabernes vurderinger.

Sammenfattende gik indklagedes afslag således videre end nødvendigt for at opnå formålet om at varetage forsikringens økonomiske og driftsmæssige interesser.

Ligebehandlingsprincippet indebærer, at ensartede situationer ikke må behandles forskelligt, og at forskellige situationer ikke må behandles ens. EU-Domstolen har gentagne gange slået fast, at kvinder, der er gravide eller netop har født, ikke befinder sig i en ensartet situation med mænd eller andre kvinder. Derfor er enhver form for negativ forskelsbehandling af kvinder i forbindelse med graviditet og barsel direkte diskrimination, uden at det forudsættes, at der er en sammenligningsperson.

I andre situationer foreligger der kun direkte diskrimination, hvis en person på grund af køn bliver behandlet ringere, end en anden person ville blive behandlet i en tilsvarende situation. Dermed adskiller den diskriminationsretlige vurdering i sager om graviditet og fødsel sig fra andre sager, fordi man skal inddrage de særlige forhold, der gør sig gældende ved graviditet og fødsel, som i sagens natur ikke kan sidestilles med andre situationer. I modsætning hertil vil forskellig behandling på grund af andre fysiologiske forskelle mellem mænd og kvinder ikke udgøre ulovlig forskelsbehandling, idet der ikke er tale om tilsvarende situationer.

Det fremgår specifikt af EU-Kommissionens retningslinjer på forsikringsområdet, at forsikringsprodukter rettet mod prostatakræft og/eller livmoderkræft ikke vil være udtryk for forskelsbehandling, mens det eksplicit er forbudt at tilbyde forsikringsprodukter for graviditet og barsel. Graviditet og fødsel nyder altså en særlig beskyttelse, og man kan ikke sammenligne graviditet med andre fysiske forskelle mellem mænd og kvinder, f.eks. prostatakræft. Hvis kvinders graviditet og fødsel medfører øgede omkostninger for forsikringsselskaberne, må det under ingen omstændigheder føre til forskelle i præmier og ydelser for mandlige og kvindelige forsikringstagere.

Sammenfattende gælder, at en diskriminationsretlig vurdering i relation til graviditet og fødsel adskiller sig fra den almindelige vurdering fordi, der ikke findes tilsvarende situationer. Vurderingen skal ske i lyset af EU-rettens gentagende anerkendelse af, at gravide og fødende kvinder er en særlig risikogruppe, som skal sikres deres sikkerhed og sundhed.

Forskelsbehandling består blandt andet i, at den samme bestemmelse anvendes på forskellige situationer. Graviditets- og fødselsrelaterede ulykker kan ikke sammenlignes med andre typer af ulykker. Derfor er det også udtryk for diskrimination at behandle dem efter de samme forsikringsvilkår som andre.

Et pludselighedsbegreb tager ikke højde for den særlige situation og tilstand, som klager befandt sig i – og som er beskyttet efter loven – da begivenheder under fødsler oftest vil strække sig over længere tid.

En fødselsrelateret prolaps (nedsunket underliv) sker på grund af presset under fødslen, som forårsager, at muskler og bindevæv i bækkenbunden bliver ødelagt og svækket. I en afgørelse fra Ankenævn for Forsikring om en fødselsrelateret prolaps lægger nævnet vægt på pressefasens varighed: der var ikke tale om en pludselig hændelse, fordi pressefasen havde varet 140 minutter. Når pressefasens varighed tillægges vægt, må det betyde, at hurtige fødsler nemmere vil opfylde pludselighedskravet end længerevarende fødsler.

Dertil gælder, at gener efter en anden type prolaps – f.eks. diskusprolaps – typisk vil være dækket, når der er årsagssammenhæng mellem en pludselig hændelse og generne. I klagers sag når man ikke til at undersøge, om der er årsagssammenhæng, allerede fordi indklagede vurderer, at hændelsen (fødslen/pressefasen) ikke er en pludselig hændelse. Derimod vil gener efter en diskusprolaps, som er forårsaget af et løft med en metalstang være dækningsberettiget, hvis der er årsagssammenhæng. Dette er med til at understrege, at anvendelse af pludselighedskravet uden inddragelse af klagers særlige fødselsrelaterede omstændigheder fører til forskelsbehandling. Forsikringsdækning for fødselsskader bør ikke være afhængig af, hvordan fødslen gennemføres, og hvor hurtigt fødslen varer.

Indklagede lagde også vægt på, at skaden var sket på grund af den fysiske påvirkning under graviditeten, og at et løft af en barnevogn ikke kan medføre skade ”i en ellers rask krop”. Med afsæt i EU-Domstolens princip om, at graviditet ikke kan sidestilles med sygdom, må det ikke have negativ indflydelse på

klagers forsikringsdækning, at hun har gennemgået en graviditet forud for skaden. Graviditet og fødsel kan medføre en øget risiko for skader. En øget risiko ved at forsikre kvinder under graviditet og fødsel skal omkostningsmæssigt fordeles lige mellem mænd og kvinder, jf. solidaritetsmekanismen.

Klager understreger, at Ligebehandlingsnævnet ikke skal tage stilling til, hvorvidt der foreligger et ulykkestilfælde eller ej. Derimod skal Ligebehandlingsnævnet tage stilling til, om klager har fået en ringere behandling på grund af graviditet og fødsel i sin ulykkesforsikring.

Indklagede henfører klagers fødselsskade under forsikringsbetingelsernes undtagelsesbestemmelse 2.1.1.7, hvorefter skader som følge af overbelastning af kroppen er undtaget forsikringsdækning. Ved at anvende denne undtagelse i klagers sag undtager indklagede skader som følge af graviditet og fødsel i forsikringsvilkårene. Klager stilles derfor ringere på grund af sin graviditet og fødsel.

Klager oplever fortsat store gener som følge af sin fødselsskade. Problemerne i underlivet har påvirket klager både fysisk og mentalt. Klager har ikke længere mulighed for at være aktiv, som hun plejede, og hun kan ikke længere løbe ture eller gå lange distancer. Efter fysisk aktivitet oplever klager store smerter. Klager oplever ligeledes ufrivillig vandledning. Klager oplever, at hendes livskvalitet er væsentlig reduceret som følge af skaden samt uvisheden om, hvorvidt hun får sin normale funktion i underlivet tilbage.

Godtgørelsen skal fastsættes til 40.000 kr. I Ligebehandlingsnævnets afgørelse af 3. februar 2022 i journalnummer 21-6355 blev godtgørelsen fastsat til 20.000 kr., hvilket er for lavt.

Godtgørelsen bør stå i rimeligt forhold til alvoren af den udøvede forskelsbehandling. Godtgørelsen bør afspejle alvoren af indklagedes manglende anerkendelse af, at klager har været udsat for en skade i forbindelse med fødslen. Nævnet bør lægge vægt på alvoren i, at afslaget på forsikringsdækning falder på et tidspunkt, hvor klager befinder sig i en særlig sårbar situation, da hun lige har født.

Indklagede gør gældende, at afslaget på anerkendelse af klagers skade ikke var udtryk for forskelsbehandling.

Forløbet i denne sag er ikke udtryk for ulovlig forskelsbehandling på grund af køn, og klager er ikke berettiget til en godtgørelse for diskriminerende behandling.

Ulykkesforsikringen dækker kun følger efter et ulykkestilfælde, hvilket defineres som en pludselig hændelse, der forårsager personskade. Det skal således i hvert enkelt tilfælde vurderes, om en given tilskadekomst opfylder definitionen for et ulykkestilfælde. Denne vurdering foretages uafhængig af klagers køn og alene på baggrund af de konkrete faktiske omstændigheder i hvert enkelt skadesforløb.

I nærværende sag har klager på baggrund af den fysiske påvirkning under hele graviditeten og fødslen udviklet en nedsunken livsmode og underliv. Der er derfor tale om en skade, som er udviklet over en længere periode og efter længere tids påvirkning. Der er derfor ikke tale om en personskade, der er forårsaget af en pludselig hændelse.

Klager har i denne sag heller ikke dokumenteret, at hun under graviditeten og fødslen har været udsat for en pludselig hændelse (initialpåvirkning), som har ført til skaderne i form af nedsunken underliv. Til-

svarende fremgår der ikke oplysninger i klagers lægejournaler, som udgør en pludselig hændelse i forhold til nedsunket underliv.

Der er derimod beskrevet en naturlig fødsel med en bristning. Den bristning har dog ingen sammenhæng med klagers gener i form af nedsunket underliv. Bristningen blev syet umiddelbart efter fødslen, og den har i sig selv ikke efterladt klager med nogle følger.

Som følge af graviditeten og fødslen har klager i nærværende sag udviklet nedsunket underliv, som klager skal opereres for. Et nedsunket underliv er en almindelig forekommende følge af det samlede forløb ved graviditet og fødsel. Kroppen bliver over tid hårdt fysisk belastet under graviditeten og ved fødslen. Kroppen responderer på graviditet ved at danne hormonet relaxin, som opbløder ledbånd i bækkenet, herunder de ledbånd der bærer indholdet i det lille bækken, dvs. livmoder, blære og endetarm.

Årsagen til nedsynkning af bækkenbundsorganer skyldes dermed flere faktorer, bl.a. belastning ved graviditeten og fødslen samt faldende østrogent niveau efter fødslen eller på grund af alder, og nedsunket underliv skyldes længere tids naturlig ændring af kroppen kombineret med belastning. Dette er ikke et ulykkestilfælde, men det skyldes, at muskler og sener bliver slappe. Symptomerne kan være særligt udtalte, hvis man anstrænger sig eller bærer på tunge ting, som fx i nærværende tilfælde, hvor klager har mærket symptomerne ved at løfte barnevognen op i bilen. En ulykkesforsikring dækker ikke en kombination af følger efter fx graviditet og fødsel, der alene skyldes længere tids naturlig ændring af kroppen kombineret med belastning.

Det er indklagedes opfattelse, at et løft af en barnevogn ikke kan medføre en skade i en ellers rask krop. Der er tale om en almindelig dagligdagsbevægelse, og som hverken i sig selv eller i sammenhæng med den forudgående graviditet og fødsel kan anses for at udgøre en initialpåvirkning i ulykkesforsikringsbetingelsernes forstand.

Indklagede har derfor, også i forhold til løftet, foretaget en vurdering alene på baggrund af de faktiske forhold og i øvrigt uden hensyntagen til klagers køn.

Der foreligger dermed samlet set ikke et ulykkestilfælde i forsikringsretlig forstand, da pludselighedsbegrebet ikke er opfyldt.

Indklagedes behandling af sagen har derfor på ingen måde, hverken direkte eller indirekte, været i uoverensstemmelse med reglerne om ligebehandling i forhold til køn, idet afvisningen ikke er begrundet i undtagelser vedrørende graviditet og fødsel, men er sket på baggrund af en konkret bedømmelse af, om klager under et givent forløb har været udsat for et ulykkestilfælde.

Der er ikke tale om direkte eller indirekte forskelsbehandling, idet klager ikke er blevet stillet ringere eller særligt ufordelagtigt i forhold til det andet køn. Klager har ikke påvist faktiske omstændigheder, der medfører, at der ved afgørelsen af sagen er udøvet direkte eller indirekte forskelsbehandling.

Kompetencen til at afgøre, om der foreligger en pludselig hændelse omfattet af forsikringsbetingelserne, henhører under Ankenævnet for Forsikring.

Indklagede henviser til flere kendelser, som Ankenævnet for Forsikring har afsagt (97804, 97976, 98037, 98922 og 99330), og som vedrører spørgsmålet om, hvornår der i forhold til graviditet og fødsel er dækning over ulykkesforsikringen. Ankenævnet udtaler i afgørelserne, at ulykkesforsikringen alene dækker en pludselig hændelse, som forårsager personskade. Tilsvarende udtaler Ankenævnet, at vurderingen af, om der foreligger en pludselig hændelse, er uafhængig af klagers køn.

Klager er af den opfattelse, at alene det forhold, at indklagede i afgørelserne henviser til forløbet under klagers "graviditet" og "fødsel" medfører, at der er tale om direkte forskelsbehandling, idet klagers køn derved omtales. Dertil gør klager gældende, at der foreligger indirekte diskrimination, alene fordi indklagede anvender kriteriet "pludselighed" ved vurderingen af sagen, hvilket, klager ikke mener, kan rumme skader, som opstår i forbindelse med graviditet og fødsel.

Indklagede henviser i denne forbindelse til Højesterets dom i sagen Ufr2018. 7H, som Ankenævnet også lægger til grund i afgørelserne, og hvor Højesteret udtalte, at "Det hænger navnlig sammen med anvendelsen af ordet "hændelse" og det forhold, at det ikke er en betingelse, at årsagen til ulykkestilfældet er udefra kommende påvirkning eller ydre omstændigheder, ligesom det efter vores opfattelse heller ikke er en betingelse, at der er opstået noget usædvanligt uventet eller tilfældigt i forbindelse med skadens indtræden. Den hændelse – initialpåvirkning – som har ført til skaden, skal dog være sket pludseligt".

Afgørelsen i denne sag er således fuldt i overensstemmelse med Højesterets afgørelse, og indklagede må i denne forbindelse afvise, at en vurdering af en given "graviditet" og "fødsel" samt anvendelsen af begrebet "pludselighed" i sig selv skulle medføre, at det aldrig er muligt for kvinder at få dækket en skade, som er opstået i forbindelse med

graviditet og fødsel. Det fremgår således af Højesterets bemærkninger, at der i øvrigt ikke er krav om en udefra kommende påvirkning, eller at der skal være sket noget usædvanligt i forbindelse med den konkrete skades indtræden.

Forløbet i klagers sag opfylder dog ikke betingelserne for dækning, idet der ikke er tale om en initialpåvirkning, hvor klagers gener derimod er udviklet over en længere periode, og der fremgår tilsvarende heller ikke oplysninger i klagers lægejournaler, som udgør en pludselig hændelse.

På denne baggrund mener indklagede ikke, at nærværende sag kan sammenlignes med Ankenævnets afgørelse i kendelse 97804, som henvist til af klager, idet der i klagers lægejournal netop ikke er angivet en initialpåvirkning.

Indklagede henviser specifikt til kendelse 97976, hvor klageren havde fået nedsunket blære og tarm, og hvor Ankenævnet fandt, uafhængigt af køn, at klager ikke havde bevist, at hun var blevet udsat for en pludselig hændelse, som var årsag til skaderne.

Klager anerkender, at forsikringsvilkåret med krav om "pludselig hændelse" forfølger et sagligt formål, men at der samtidig ikke foreligger proportionalitet. Indklagede er ikke enige heri, idet vilkåret netop er gældende for alle kunder og finder anvendelse uanset karakteren af de anmeldte faktiske omstændigheder. Indklagede mener derfor ikke, at anvendelsen af kravet går videre end formålet tilsiger, idet alle anmeldelser vurderes individuelt, og da praksis netop viser, at graviditets- og fødselsskader også dækkes over ulykkesforsikringen, når betingelserne er opfyldte.

Det bestrides, at det er udtryk for forskelsbehandling, at forsikringsvilkårenes definition af et ulykkestilfælde håndhæves ens overfor alle forsikringstagere, uanset forsikringstagernes subjektive forhold.

Denne forsikringshistoriske negative afgrænsning af ulykkesforsikringens dækningsområde er helt central for ulykkesforsikringsproduktets risikoprofil. Kravet om, at der skal være opstået en pludselig hændelse, er således et helt fundamentalt princip for ulykkesforsikringen, der vil blive brudt med, hvis ikke der stilles krav om en initialpåvirkning som grundbetingelse for at opnå dækning af et givent ulykkestilfælde.

Der er ikke tale om, at kvinder i forbindelse med graviditet og fødsel nægtes at tegne en ulykkesforsikring, at selskabet automatisk afviser alle skader i forbindelse med graviditet og fødsel, eller at selskabet har vurderet nærværende sag efter, hvad der måtte betragtes som en ”normal” eller ”unormal fødsel”. Hvis de objektive bestemmelser i forsikringsbetingelserne er opfyldt, herunder at der foreligger en pludselig hændelse, der har forårsaget personskaade, vil forsikringstager opnå dækning.

Indklagede fastholder, at der i nærværende sag slet ikke foreligger et ulykkestilfælde, og der er dermed ikke tale om en skade i betingelsernes forstand. Klager lider af nedsunken underliv, der er opstået over tid, og der er dermed ikke tale om en dækningsberettiget skade, jf. ulykkesbetingelserne.

Indklagede bemærker, at det i sig selv ikke er afgørende for vurderingen af, om der foreligger et ulykkestilfælde, hvorvidt der er tale om en hurtig fødsel. Der vil, både ved hurtige og langvarige fødsler kunne indtræde hændelser, der opfylder betingelserne for dækning. Afgørende er, om der undervejs under graviditeten og fødslen indtræder en initialpåvirkning.

Tilsvarende skal indklagede i forhold til klagers sammenligning afvise, at følger efter en diskusprolaps automatisk opfylder betingelserne for dækning.

Ligebehandlingsnævnet bør og skal afholde sig fra at tage stilling til dette helt fundamentale forsikringsretlige princip, eftersom Ligebehandlingsnævnet ellers vil træffe en afgørelse, der vil kunne få vidtrækkende konsekvenser for forsikringsselskabernes skadesbehandling med deraf følgende potentiel betydning for selskabernes profitabilitet og prissætning af de relevante produkter.

Ligebehandlingsnævnets bemærkninger og konklusion

Ligebehandlingsnævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af køn uden for arbejdsmarkedet efter lov om ligestilling af kvinder og mænd (ligestillingsloven).

Ligebehandlingsnævnet behandler også klager over forskelsbehandling på grund af køn efter lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger.

Lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger finder blandt andet anvendelse i forbindelse med forsikring og lignende finansielle ydelser. Ved forsikring og lignende finansielle ydelser forstås sådanne ydelser, som ikke er aftalt i forbindelse med beskæftigelse og erhverv.

Klagen angår spørgsmålet om, hvorvidt den skade, som klager fik i forbindelse med graviditet og fødslen den 29. maj 2020, er dækket af klagers private ulykkesforsikring. Der er således tale om en forsikringstype, der er omfattet af lovens definition af forsikring og lignende finansielle ydelser.

Det følger af forsikringsligebehandlingslovens § 4, stk. 3, og af § 4, stk. 1 og 2, modsætningsvist, at alene lovens kapitel 4 a finder anvendelse i forbindelse med forsikring og lignende finansielle ydelser. Lovens kapitel 4 a indeholder alene en bestemmelse om forbud mod brug af køn som en faktor ved beregning af præmier og ydelser i forbindelse med forsikring og lignende finansielle ydelser.

Nævnet lægger herefter til grund, at spørgsmålet om kønsdiskrimination i relation til privattegnede forsikringer, bortset for spørgsmål om beregning af ydelsen mv., henhører under ligestillingsloven.

Klager har gjort gældende, at nævnet skal tage stilling til, om indklagedes anvendelse af pludseligheds-vurderingen ved ulykkesforsikringer generelt er en praksis, der er i strid med reglerne i ligestillingsloven.

Nævnet kan som udgangspunkt alene tage stilling til konkrete klager. Institut for Menneskerettigheder har indgivet klagen som repræsentant for klager og således ikke i henhold til sin kompetence efter lov om Ligebehandlingsnævnet § 1, stk. 9. Nævnet kan derfor ikke behandle spørgsmålet om, hvorvidt indklagedes anvendelse af pludseligheds-vurderingen er udtryk for forskelsbehandling.

Nævnet har derfor behandlet klagen som en klage over, hvorvidt det var i strid med ligestillingsloven, at indklagede gav klager afslag på forsikringsdækning.

Det fremgår af ligestillingsloven, at ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af køn. Forbuddet mod forskelsbehandling gælder blandt andet for alle organisationer og personer, som leverer varer og tjenesteydelser, som er tilgængelige for offentligheden.

Der foreligger direkte forskelsbehandling, når en person på grund af køn behandles ringere, end en anden bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation.

Der foreligger indirekte forskelsbehandling, når en bestemmelse, et kriterium eller en praksis, der tilsyneladende er neutral, vil stille personer af det ene køn særlig ufordelagtigt i forhold til personer af det andet køn medmindre den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis er objektivt begrundet i et legitimt formål, og midlerne til at opfylde dette formål er hensigtsmæssige og nødvendige.

Hvis en person, der anser sig for krænket, påviser faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at der er udøvet direkte eller indirekte forskelsbehandling, påhviler det modparten at bevise, at ligebehandlingsprincippet ikke er blevet krænket.

Klager mærkede en måned efter fødslen den 29. maj 2020 en ubehagelig og voldsom tyngdefornemmelse i underlivet i forbindelse med, at klager skulle løfte en barnevogn op i sin bil. Klager fik herefter konstateret nedsunket underliv.

Den 6. oktober 2022 afslog indklagede at anerkende skaden. Indklagede begrundede afslaget med, at klagers gener var en konsekvens af det samlede forløb af graviditet og fødsel, som havde overbelastet

kroppen over tid, hvorfor der ikke var tale om et ulykkestilfælde. Indklagede henviste til forsikringsbetingelsernes undtagelsesbestemmelse om skader sket som følge af overbelastning af kroppen.

Indklagede fastholdt sit afslag den 22. februar 2023. Indklagede begrundede afslaget med, at klagers skade ikke var følger af en pludselig hændelse, men i stedet en skade, som var udviklet over en længere periode og efter længere tids påvirkning, hvorfor klager ikke havde været udsat for et ulykkestilfælde. Indklagede henviste til, at et nedsunket underliv er en almindelig forekommende følge af det samlede forløb ved graviditet og fødsel. Indklagede begrundede også afslaget med, at et løft af en barnevogn ikke ville kunne medføre et nedsunket underliv i en ellers rask krop, da der er tale om en almindelig dagligdagsbevægelse, som hverken i sig selv eller i sammenhæng med den forudgående graviditet og fødsel kan anses for at udgøre en initialpåvirkning.

Da indklagede blandt andet har begrundet sit afslag på anerkendelse af klagers skade med, at graviditet og fødsel er en overbelastning af kroppen, og at klagers skade var en almindelig forekommende følge af det samlede forløb ved graviditet og fødsel, finder nævnet, at klager har påvist faktiske omstændigheder, der giver anledning til at formode, at klager er blevet udsat for forskelsbehandling på grund af køn i forbindelse med fødslen.

Det er derefter indklagede, der skal bevise, at ligebehandlingsprincippet ikke er blevet krænket.

Det er nævnets vurdering, at indklagede ikke har løftet denne bevisbyrde. Nævnet har lagt vægt på, at indklagede ikke tilstrækkeligt har begrundet, hvordan en graviditet og en fødsel skal opfattes som en overbelastning som defineret i forsikringsvilkårene. Nævnet har ligeledes lagt vægt på, at indklagede i sit afslag henviste til, at nedsunket underliv er en almindelig forekommende følge af det samlede forløb ved graviditet og fødsel.

Klager får herefter medhold i klagen.

Godtgørelse

Klager tilkendes en godtgørelse, der skønsmæssigt passende kan fastsættes til 20.000 kr.

Ligebehandlingsnævnet har ved fastsættelse af godtgørelsens størrelse taget udgangspunkt i praksis samt et skøn over sagens faktiske omstændigheder, herunder karakteren og alvoren af den skete overtrædelse.

Indklagede skal herefter betale 20.000 kr. til klager med procesrente fra den 27. april 2023, hvor sagen blev modtaget i Ligebehandlingsnævnet. Beløbet skal betales inden 14 dage.

Retsregler

Afgørelsen er truffet efter følgende bestemmelser:

Lov om Ligebehandlingsnævnet

- § 1, stk. 1 og 2, om nævnets kompetence
- § 9, stk. 1, om klagebehandling

- § 12, stk. 1 og 2, om klagebehandling

Ligestillingsloven

- § 1 a om lovens anvendelsesområde
- § 2, stk. 2, om forbud mod forskelsbehandling
- § 2, stk. 5, om delt bevisbyrde
- § 3 c om godtgørelse